

ДМИТРО ДАНИЛЮК – ЛЮДИНА, НАУКОВЕЦЬ, ПЕДАГОГ (до 70-річчя вченого)

На сучасному етапі розвитку української історіографії є потреба у вивченні життєвого та творчого шляху не лише історичних осіб, що проживали у минувшину, а й наших сучасників. Д. Данилюк - відомий український історіограф, автор більше 200 наукових, науково-популярних та краєзнавчих праць, у тому числі 10 монографій. Крім того, дослідження наукової діяльності Д. Данилюка актуалізує той факт, що 18 жовтня 2011 р., з нагоди 70-річчя, Вчена рада УжНУ присвоїла проф. Д. Данилюку звання «Почесного професора Ужгородського національного університету».

Д. Данилюк народився 19 вересня 1941 р. в с. Тересва Тячівського району Закарпатської області в сім'ї робітника.

*Автор статті з ювіляром
в читальному залі державного архіву*

Після закінчення середньої школи працював на підприємствах у рідному селищі. У 1960-1965 рр. навчався на історичному факультеті Ужгородського державного університету (УжДУ). На протязі навчання в університеті брав активну участь у науковій роботі, обирався старостою наукового гуртка та головою наукового студентського товариства факультету, виступав на студентських наукових конференціях. Після закінчення університету за розподілом молодих спеціалістів був направлений у с. Кам'янка Очаківського району Миколаївської області, де працював вчителем історії та суспільствознавства в середній школі. Згодом продовжив педагогічну роботу на Тячівщині – вчителем і директором Вільхівці-Лазівської ВШ, завучем Тячівської районної заочної школи, учителем історії в Тересвянській СШ.

Працюючи на відповідальних освітянських посадах, продовжує займатися науковою діяльністю. Після закінчення аспірантури Д. Данилюка в 1971 р. за конкурсом обирають на посаду старшого викладача підготовчого відділення УжДУ. З 1975 р. працював на кафедрі історії СРСР, а після утворення кафедри історії України переходить до цієї наукової ланки. У 1982-1987 рр. – завідувач підготовчого відділення УжДУ.

У 1975 р. успішно захистив на засіданні спеціалізованої вченої ради при Львівському університеті ім. І. Франка кандидатську дисертацію на тему «Історія Закарпаття 1917–1945 рр. у радянській історіографії». Після чого продовжує працювати в архівах та бібліотеках Ужгорода, Мукачева, Берегова, Львова, Києва, Москви, Санкт-Петербурга, де виявляє і опрацьовує рукописні твори, рідкісні публікації кінця XVIII-XIX ст., що дало можливість вивести із забуття славні імена закарпатських учених, а їх наукову спадщину піднести на загальноукраїнський рівень.

Наукові здобутки вченого узагальнено в докторській дисертації «Розвиток історичної науки в Закарпатті (з кінця XVIII – до середини XX)», яку успішно захистив у грудні 1994 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Ужгородського університету. За плідну науково-дослідну та багаторічну науково-методичну роботу ВАК України в 1996 р. присвоїв Д. Данилюку вчене звання професора.

Вагомим підсумком наукової роботи професора Д. Данилюка є вихід у світ 10 монографій і більше 200 статей. Перша публікація дослідника з'явилися у 1964 р. у збірнику матеріалів студентської наукової конференції. Серед монографій слід на-

звати «Історіографія Закарпаття в новітній час (1917-1985)» (Львів, 1987), «Михайло Лучкай – патріарх закарпатської історіографії» (Ужгород, 1995), «Історія Закарпаття в біографіях і портретах. З давніх часів до початку ХХ ст.» (Ужгород, 1997), «Історична наука на Закарпатті (кінець ХVІІІ – перша половина ХХ ст.» (Ужгород, 1999), «Іван Семенович Орлай. З наукової спадщини» (Ужгород, 2005, 2007). Важливою ділянкою роботи вченого є підготовка до друку і факсимільне видання наукової спадщини закарпатських істориків: В. Гаджега «Михаил Лучкай. Життєпис и творы» (Ужгород, 2000), «Загальна бібліографія Подкарпаття», укладена М. Лелекачем та І. Гарайдою (Ужгород, 2000), «Ю. Венелін. З наукової спадщини визначного славіста» (Ужгород, 2002), «О. Духнович. З наукової спадщини будителя» (Ужгород, 2003). Д. Данилюк – автор вступної статті про творчість вченого-славіста М. Лучкая у першому томі його праці «Історія карпатських русинів» (Ужгород, 1999) та покажчиків історичних осіб та назв до 3-5-х томів (Ужгород, 2002, 2003, 2004).

Зусиллям Д. Данилюка наукова спадщина закарпатських вчених ХІХ ст. виведена на загальноукраїнський рівень. Дослідження про них опубліковані в таких виданнях, як «Український історичний журнал», «Історична наука на порозі ХХІ століття: підсумки та перспективи» (Харків, 1995), «Четвертий міжнародний конгрес українців. Історія». Ч. І (Одеса-Київ-Львів, 1999), «Історіографічні дослідження в Україні». Вип. 2. Пам'яті історика України, члена-кореспондента НАН України, професора Ф.П. Шевченка (Київ, 1999), «Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. Історіографічні дослідження в Україні». Вип. 10. Об'єднаний випуск збірки наукових праць на пошану академіка В.А. Смолія. Частина друга (Київ, 2000). Завдяки дослідженням Д. Данилюка ім'я М. Лучкая поставлено в один ряд відомих істориків України ХІХ ст. (Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 12. Визначні постаті української історіографії ХІХ – ХХ ст. (Київ, 2003. С. 5-30). Нещодавно він презентував 6-й том із праці М. Лучкая «Історія карпатських русинів», над упорядкуванням якого вчений працював кілька останніх років.

Наукові здобутки дослідника у галузі біографістики визнані тим, що Управлінська рада редакторів і Дослідницького бюро радників Американського біографічного Інституту нагородила його дипломом. Д. Данилюк – учасник близько 40 регіональних, республіканських та міжнародних конференцій.

Та вищим визнанням праці було обрання його вченою радою УжНУ на конкурсній основі і таємним голосуванням у 2000 р. та у 2005 р. переважною більшістю голосів завідувачем кафедри історії України. Під керівництвом проф. Д. Данилюка кафедра проводить широку наукову та виховну роботу. Викладачі кафедри беруть участь у наукових конференціях, публікуються у фахових виданнях та видають монографії. За останні роки на кафедрі цілий ряд докторських та кандидатських дисертацій, видано чимало методичних розробок згідно умов Болонського процесу.

Результати досліджень професора УжНУ допомагають повному оцінити науковий і культурно-освітній рівень Закарпаття минулого. Д. Данилюк продовжив справу свого вчителя М. Трояна, який свого часу вів «Хроніку» кафедри історії України. Результатом стало видання у 2010 р., у співавторстві з автором з доцентом Василем Міщанином, монографії «Кафедра історії України УжНУ».

Юрій ДАНИЛЕЦ,
доцент УжНУ,
директор БІНДЦ ім. архімандрита
Василія (Проніна)

Единая РУСЬ
<http://www.edrus.org>

Сайт создан в 1999 г. и содержит материалы по истории Малороссии, создания украинского языка и гонений на общерусский язык, размышления о культуре и геополитике, аналитические статьи и архивные документы.

На сайте можно найти классику полемики с украинофилами (Н. Ульянов, Л. Волконский, князь Трубецкой и др.) и современных авторов (С. Сидоренко).